

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 57812/13
Z. i ostali
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 21. travnja 2015. godine u Vijeću u sastavu:

Isabelle Berro, *Predsjednica*,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Linos-Alexandre Sicilianos,
Erik Møse,
Ksenija Turković, *suci*,

i Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir prethodno navedeni zahtjev podnesen 22. kolovoza 2013. godine,

uzimajući u obzir očitovanja koje je podnijela tužena Vlada i odgovore na očitovanja koje su podnijeli podnositelji zahtjeva, nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Predsjednik Vijeća prihvatio je zahtjev podnositelja zahtjeva da se zaštiti njihov identitet (Pravilo 47. stavak 3. Poslovnika Suda), kao i Vladin zahtjev da se odredi tajnost predmeta (Pravilo 33. stavak 1. Poslovnika Suda). Podnositelje zahtjeva pred Sudom je zastupao g. M. Cornell odvjetnik iz odvjetničkog društva Holmes and Hills Solicitors, sa sjedištem u Braintree, Ujedinjeno Kraljevstvo.

2. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi:

4. U 6,55 sati ujutro, 24. studenoga 1991. godine, pronađeno je mrtvo tijelo u predgrađu grada X. Istog dana policija je izvršila očevid. Mjesto počinjenja kaznenog djela je fotografirano i uzeti su biološki uzorci i ostali dokazi s mrtvog tijela. Tijelo je identificirano kao osoba A., suprug odnosno otac podnositelja zahtjeva. Na tijelu je pronađen zub. Provedena je obdukcija te je utvrđeno da je osoba A. nekoliko puta udarena po zatiljku s tvrdim predmetom te da je to uzrokovalo njegovu smrt. Istoga dana policija je podnijela kaznenu prijavu Državnom odvjetništvu u X. u vezi ubojstva osobe A. od stane nepoznatih počinitelja.

5. Policija je ispitala osobu koja je 24. listopada 1991. godine pronašla tijelo osobe A., ali osoba nije znala ništa o okolnostima ubojstva.

6. Županijski sud u Zagrebu otvorio je istragu o ubojstvu osobe A. 24. studenoga 1991. godine.

7. Prva podnositeljica zahtjeva, žena osobe A., pozvana je 25. studenoga 1991. godine da identificira tijelo osobe A. Istoga dana policija je ispitala osobu B., koja je rekla da je 23. studenoga u 18.05 sati vidjela da kombi dolazi na mjesto na kojem je kasnije pronađeno tijelo osobe A. Kombi se vratio nakon petnaestak minuta i stao. Vozač je rekao da su išli na svadbu u restoran Y. Osoba B. je vidjela da je vozač nosio maskirnu uniformu. Još trojica muškaraca bila su u kombiju. Osoba B. je dala detaljan opis kombija.

8. Istoga dana policija je ispitala prvu podnositeljicu zahtjeva koja im je rekla da je osoba A. svakodnevno posjećivala restoran Y. Policija je također ispitala drugu podnositeljicu zahtjeva i njezinog supruga, neke od susjeda osobe A. i voditelja restorana Y., koji je potvrdio da je 23. studenoga 1991. godine u restoranu bilo vjenčanje i da je bilo prisutno nekoliko hrvatskih vojnika.

9. Vještak je 27. studenoga 1991. godine utvrdio da zub pronađen na tijelu osobe A. pripada mlađoj osobi.

10. Policija je 6. prosinca 1991. godine ispitala osobu C., hrvatskog vojnika koji je bio prisutan na vjenčanju u restoranu Y. 23. studenoga 1991. godine. On je rekao da je vidio osobu A. pored kombija kojim su on i neki od njegovih prijatelja došli na vjenčanje, te je vidio da je osoba A. zapisivala broj registarskih pločicu kombija i drugog vozila parkiranog u blizini. Osoba C. je pozvala svoje kolege, osobe D., E. i F., koji su prisilili osobu A. da uđe u kombi i odvezli ga u predgrađe grada X., gdje su se zaustavili ispod mosta. Izvukli su osobu A. iz kombija i osoba D. joj je rekla da se popne na obalu rijeke; osoba A. je to odbila. Došlo je do komešanja tijekom kojeg je osoba A. udarila osobu C. u usta i izbila mu zub. Osobe D., E. i F. su potom nastavile udarati osobu A. Osoba E. je uzela metalni predmet iz kombija. Osoba C. ga je uzela od njega i udarila osobu A., ubivši

je. Osoba C. je gurnula tijelo osobe A. u rijeku te je potom bacila metalni predmet u rijeku.

11. Istoga dana policija je ispitala osobe D., E. i F. Osobe D. i E. potvrdile su događaje kako ih je opisala osoba C., a osoba F. je rekla da je svi četvero ostali na vjenčanju u restoranu Y. cijelu noć s 23. na 24. studenoga.

12. Županijsko državno odvjetništvo u X. zatražilo je 7. prosinca 1991. godine otvaranje istrage pred Županijskim sudom u X.

13. Istoga dana istražni sudac Županijskog suda u X. saslušao je osobe C., D., E. i F. Osoba C., u pratnji svog branitelja, porekla je bilo kakvu umiješanost u ubojstvo osobe A. Osobe D. i E. ponovile su izjave koje su dali policiji. Osoba F., u pratnji svog branitelja, nije se izjasnila. Istražni sudac otvorio je istragu u odnosu na osobe C., D., E. i F. u vezi s ubojstvom osobe A.

14. Tijekom istrage zatraženo je mišljenje sudskog vještaka za stomatologiju. On je utvrdio da zub pronađen na tijelu osobe A. ne pripada niti jednom od osumnjičenika. U daljnjim izjavama tijekom istrage, osobe C., D. i E. negirale su optužbe koje im se stavljaju na teret, dok se osoba F. branila šutnjom.

15. Osobe C., D., E. i F. su 17. siječnja 1992. godine optužene za ubojstvo osobe A. Postupak se vodio pred Vojnim sudom u X.

16. Zakon o oprostima od krivičnog progona i postupka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske donesen je 25. rujna 1992. godine.

17. Temeljem Zakona o općem oprostima, Vojni sud u X. obustavio je postupak 24. studenog 1992. godine.

18. Državno odvjetništvo je 1. srpnja 1993. godine podnijelo zahtjev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, traživši od njega da utvrdi da je obustava postupka bila suprotna zakonu. Vrhovni sud Republike Hrvatske je 8. rujna 1993. godine utvrdio da je zahtjev za zaštitu zakonitosti neosnovan. Međutim, to utvrđenje nije imalo nikakav utjecaj na odluku da se okrivljenicima da oprost (vidi odlomak 28. u nastavku, članak 422. Zakona o kaznenom postupku).

19. Vojni sud u X. obavijestio je 5. listopada 1995. godine odvjetnika podnositelja zahtjeva o rezultatima kaznenog postupka, kao i o odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

20. Prva podnositeljica zahtjeva podnijela je 28. kolovoza 2003. godine zahtjev za pokretanje istrage Državnom odvjetništvu u W. u odnosu na iste četiri osobe, tvrdeći da su počinili ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Državni odvjetnik u W. je 23. veljače 2005. godine održao sastanak s prvom podnositeljicom zahtjeva i usmeno je obavijestio o rezultatima kaznenog postupka koji je završio 1992. godine te joj je rekao da ne postoji mogućnost pokretanja novog kaznenog postupka protiv osumnjičenika.

Sastavljena je službena bilješka o tom sastanku, ali nije donesena nikakva formalna odluka na zahtjev prve podnositeljice zahtjeva.

21. Zahtjev prve podnositeljice prosljeđen je Državnom odvjetništvu u X., koji ga je odbio 16. travnja 2010. godine na osnovu toga što je postupak u koji se odnosi na iste činjenice već završen. Podnositeljica zahtjeva je dobila uputu da može preuzeti postupak i u roku od osam dana podnijeti zahtjev za pokretanje istražnom sucu Županijskog suda u X.

22. Prva podnositeljica zahtjeva postupila je po toj uputi i 27. travnja 2010. godine podnijela zahtjev za pokretanje istrage Županijskom sudu u X. Zahtjev je odbijen 15. prosinca 2010. godine iz istog razloga koji je navelo i Državno odvjetništvo, odnosno da je riječ o istim činjenicama kao u optužnici iz 1992. godine u pogledu koje je postupak obustavljen te da bi novo suđenje predstavljalo povredu načela *ne bis in idem*.

23. Prva podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, koja je odbijena 4. listopada 2012. godine. Vrhovni sud Republike Hrvatske potvrdio je stajališta Županijskog suda.

24. Prva i druga podnositeljica zahtjeva su tada podnijele ustavnu tužbu koja je odbačena 28. veljače 2013. godine na osnovu toga što Ustavni sud Republike Hrvatske nije bio nadležan ispitati ustavnu tužbu.

25. Državno odvjetništvo je 4. rujna 2014. godine održalo sastanak u vezi s presudom Suda u predmetu *Marguš* (vidi predmet *Marguš protiv Hrvatske* [GC], br. 4455/10, ECHR 2014 (izvatci)), u kojoj je sud presudio da se *ne bis in idem* načelo ne odnosi na oproste za ratne zločine. Između ostalog, na osnovu toga je Državno odvjetništvo odlučilo obnoviti istragu o ubojstvu muža i oca podnositelja zahtjeva.

26. Državno odvjetništvo je 23. rujna 2014. godine iz arhiva preuzelo spis predmeta koji se odnosi na istragu o ubojstvu osobe A. Zub pronađen na mrtvom tijelu osobe A. poslan je na DNK analizu. Utvrđeno je da su uništeni svi ostali dokazi i biološki uzorci uzeti tijekom očevida.

27. Između 23. i 29. rujna 2014. godine Državno odvjetništvo ispitalo je osobu F. i još nekoliko svjedoka. Istraga je još uvijek u tijeku.

B. Mjerodavno domaće pravo

28. Mjerodavni dio Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine”, br. 41/2001 i 55/2001) glasi kako slijedi:

Članak 31.

„...“

(2) Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom.

Samo se zakonom, u skladu s Ustavom i međunarodnim ugovorom, mogu propisati slučajevi i razlozi za obnovu postupka iz stavka 2. ovoga članka.”

29. Mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine” br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002, 62/2003, 178/2004 i 115/2006), propisuju kako slijedi:

Članak 2.

„(1) Kazneni postupak se provodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja ...

(2) Za djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti ovlaštenu tužitelj je državni odvjetnik, a za djela za koja se kazneni postupak pokreće po privatnoj tužbi ovlaštenu tužitelj je privatni tužitelj.

(3) Ako zakonom nije drukčije propisano, državni odvjetnik je dužan pokrenuti kazneni postupak ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, a nema zakonskih smetnji za progon te osobe.

(4) Ako državni odvjetnik ustanovi da nema osnova za pokretanje ili provođenje kaznenog progona, na njegovo mjesto može stupiti oštećenik kao tužitelj uz uvjete određene ovim Zakonom.

Članci od 47. do 61. uređuju prava i dužnosti privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja. Kazneni zakon razlikuje ove dvije uloge. Privatni tužitelj je oštećenik koji pokreće kazneni progon za kaznena djela za koja je takav kazneni progon izričito propisan Kaznenim zakonom (to su manje teška djela). Oštećenik kao tužitelj preuzima kazneni postupak za kaznena djela za koja inače kazneni progon vrši država, kad su vlasti mjerodavne za kazneni progon iz bilo kojeg razloga odlučile odustati od kaznenog progona.

Na temelju članka 55. stavka 1. državni odvjetnik ima dužnost obavijestiti oštećenika u roku od osam dana o odluci o nepokretanju kaznenog progona i o pravu te stranke da preuzme postupak, te uputiti tu stranku o koracima koje treba poduzeti.

Obnova kaznenog postupka

Članak 401.

„Kazneni postupak koji je dovršen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe obnoviti samo u slučajevima i uz uvjete propisane u ovom Zakonu.”

Članak 406.

„(1) Kazneni postupak može se iznimno obnoviti na štetu okrivljenika ako je postupak dovršen pravomoćnom presudom kojom se optužba odbija:

...

(5) ako se utvrdi da se akt oprosta, odnosno pomilovanje, zastara ili druge okolnosti koje isključuju kazneni progon ne odnose na kazneno djelo povodom kojeg je donesena presuda kojom se optužba odbija.

...”

Članak 408.

„(1) O zahtjevu za obnovu kaznenog postupka odlučuje vijeće koje je u prijašnjem postupku sudilo u prvom stupnju ...

(2) U zahtjevu za obnovu postupka se mora navesti po kojoj se zakonskoj osnovi traži obnova i kojim se dokazima potkrepljuju činjenice na kojima se zahtjev temelji...

...”

Zahtjev za zaštitu zakonitosti**Članak 418.**

„(1) Protiv pravomoćnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim pravomoćnim odlukama državni odvjetnik Republike Hrvatske može podignuti zahtjev za zaštitu zakonitosti ako je povrijeđen zakon.

(2) Državni odvjetnik Republike Hrvatske podignut će zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv sudske odluke donesene u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom.

...”

Članak 419.

„(1) O zahtjevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

...”

Članak 420.

„(1) Pri odlučivanju o zahtjevu za zaštitu zakonitosti [Vrhovni] sud [Republike Hrvatske] će se ograničiti samo na ispitivanje povreda zakona na koje se poziva državni odvjetnik Republike Hrvatske.

...”

Članak 422.

„(2) Ako je zahtjev za zaštitu zakonitosti podignut na štetu okrivljenika, a [Vrhovni] sud [Republike Hrvatske] ustanovi da je osnovan, utvrdit će samo da postoji povreda zakona, ne dirajući u pravomoćnu odluku.”

30. Mjerodavni dio Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske od 25. rujna 1992. („Narodne novine” br. 58/1992) glasi kako slijedi:

Članak 1.

„Protiv počinitelja krivičnih djela u oružanim sukobima, ratu protiv Republike Hrvatske ili u svezi s tim sukobima, odnosno ratom, počinjenih u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do dana stupanja na snagu ovoga zakona, obustavlja se krivični progon odnosno krivični postupak. Za ta djela krivični progon neće se poduzimati, a krivični se postupak neće pokretati. Ako je krivični postupak pokrenut, sud će postupak obustaviti po službenoj dužnosti. Ako je osoba na koju se odnosi oprost ... lišena slobode, sud će odrediti da se pusti na slobodu.”

Članak 2.

„Od oprosta za krivična djela označena u članku 1. ovoga Zakona izuzeti su počinitelji krivičnih djela na čiji je progon Republika Hrvatska obvezna prema odredbama međunarodnog prava.”

Članak 3.

„Protiv rješenja iz članka 1. ... ovoga Zakona javni tužitelj može podnijeti žalbu u roku od 24 sata od dana dostave rješenja, ako ocijeni da je rješenje protivno članku 2. ovoga Zakona.”

31. Mjerodavni dio izmjena i dopuna gore navedenog Zakona od 6. lipnja 1995. glasi kako slijedi:

„U članku 1. stavku 1. Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske („Narodne novine” br. 58/92), u članku 1. stavku 1. riječi: „do dana stupanja na snagu ovoga Zakona” zamjenjuju se riječima: „do 10. svibnja 1995. godine”.

32. Mjerodavni dio Zakona o općem oprostima od 24. rujna 1996. („Narodne novine” br. 80/1996) glasi kako slijedi:

Članak 1.

„Ovim se Zakonom daje opći oprost od kaznenog progona i postupka počiniteljima kaznenih djela počinjenih u agresiji, oružanoj pobuni ili oružanim sukobima te u svezi s agresijom, oružanom pobunom ili oružanim sukobima u Republici Hrvatskoj.

Oprost se odnosi i na izvršenje pravomoćne presude izrečene počiniteljima kaznenih djela iz stavka 1. ovoga članka.

Oprost od kaznenog progona i postupka odnosi se na djela počinjena u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 23. kolovoza 1996.”

Članak 2.

„Protiv počinitelja kaznenih djela iz članka 1. ovoga Zakona kazneni se progon neće poduzimati, a kazneni se postupak neće pokretati.

Ako je kazneni progon poduzet, obustavit će se, a ako je kazneni postupak pokrenut, sud će rješenjem postupak obustaviti po službenoj dužnosti.

Ako je osoba na koju se odnosi oprost iz stavka 1. ovoga članka lišena slobode, odlukom suda pustit će se na slobodu.”

Članak 3.

„Od oprosta za kaznena djela iz članka 1. ovoga Zakona izuzeti su počinitelji najtežih povreda humanitarnog prava koje imaju karakter ratnih zločina i to za kaznena djela genocida iz članka 119. („Narodne novine” br. 31/1993, pročišćeni tekst, br. 35/1993, 108/1995, 16/1996 i 28/1996), ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120., ratnog zločina protiv ranjenika i bolesnika iz članka 121., ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122., organiziranja grupe i poticanja na počinjenje genocida i ratnih zločina iz članka 123., protupravnog ubijanja i ranjavanja neprijatelja iz članka 124., protupravnog oduzimanja stvari od ubijenih i ranjenih na bojištu iz članka 125., upotrebe nedopuštenih sredstava borbe iz članka 126., povrede parlamentara iz članka 127., surovog postupka s ranjenim, bolesnicima i

ratnim zarobljenicima iz članka 128., neopravdane odgode repatrijacije ratnih zarobljenika iz članka 129., uništavanja kulturnih i povijesnih spomenika iz članka 130., poticanja na agresivni rat iz članka 131., zloupotrebe međunarodnih znakova iz članka 132., rasne i druge diskriminacije iz članka 133., utemeljivanja ropškog odnosa i prijevoza osoba u ropškome odnosu iz članka 134., međunarodnog terorizma iz članka 135., ugrožavanja osoba pod međunarodnom zaštitom iz članka 136., uzimanja talaca iz članka 137. Osnovnog krivičnog zakonika Republike Hrvatske, te kaznenog djela terorizma propisanog odredbama međunarodnog prava.

Od oprost se izuzimaju počinitelji ostalih kaznenih djela utvrđenih Osnovnim krivičnim zakonom Republike Hrvatske („Narodne novine” br. 31/1993, pročišćeni tekst, br. 35/1993, 108/1995, 16/1996 i 28/1996) i Krivičnim zakonom Republike Hrvatske („Narodne novine” br. 32/1993, pročišćeni tekst, br. 38/1993, 28/1996, i 30/1996) koja nisu počinjena tijekom agresije, oružane pobune ili oružanih sukoba te nisu u svezi s agresijom, oružanom pobunom ili oružanim sukobima u Republici Hrvatskoj.

...”

Članak 4.

„Protiv rješenja suda iz članka 2. ovoga Zakona državni odvjetnik ne može izjaviti žalbu ako je sud primijenio oprost u korist počinitelja kaznenih djela za koja se ovim Zakonom daje oprost u okviru pravne kvalifikacije kaznenog djela koju je utvrdio državni odvjetnik.”

PRIGOVOR

33. Podnositelji zahtjeva prigovorili su temeljem članka 2. i 3. Konvencije da je istraga o ubojstvu A. bila neučinkovita.

PRAVO

34. Podnositelji zahtjeva prigovorili su, temeljem materijalnog i postupovnog aspekta članka 2. i 3. Konvencije, neučinkovitosti kaznenopravnog mehanizma u vezi s ubojstvom njihovog muža odnosno oca. Sud će, kao stručnjak pravne karakterizacije činjenica predmeta, razmotriti ovaj prigovor temeljem članka 2. Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„1. Pravo svakoga na život zaštićeno je zakonom. Nitko ne smije biti namjerno lišen života osim u izvršenju sudske presude na smrtnu kaznu za kazneno djelo za koje je ta kazna predviđena zakonom.

2. Nije u suprotnosti s odredbama ovog članka lišenje života proizašlo iz upotrebe sile koja je bila nužno potrebna:

- a) pri obrani bilo koje osobe od protupravnog nasilja;

- b) pri zakonitom uhićenju ili pri sprječavanju bijega osobe zakonito lišene slobode;
- c) radi suzbijanja pobune ili ustanka u skladu sa zakonom.”

A. Tvrdnje stranaka

35. Vlada je iznijela nekoliko prigovora o dopuštenosti zahtjeva. Vlada je najprije tvrdila da su prigovori koji se odnose na postupovni aspekt članka 2. Konvencije bili nespojivi *ratione temporis* s odredbama Konvencije i u tom pogledu je navela da značajan dio postupovnih koraka poduzet prije 5. studenoga 1997. godine, datuma kada je Republika Hrvatska ratificirala Konvenciju.

36. Nadalje je tvrdila da su podnositelji zahtjeva već 1995. godine postali svjesni da navodni počinitelji neće biti osuđeni i stoga je njihov zahtjev, podnesen 22. kolovoza 2013. godine, podnesen izvan roka od šest mjeseci.

37. Podnositelji zahtjeva tvrdili su da su ispunili sve uvjete dopuštenosti. Što se tiče nespojivosti *ratione temporis*, tvrdili su kako je značajan dio postupovnih koraka zahtijevanih temeljem članka 2. Konvencije poduzet ili je trebao bio poduzet nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Republiku Hrvatsku.

38. Glede poštovanja pravila o šest mjeseci, tvrdili su da su imali učinkovita ili potencijalno djelotvorna pravna sredstva na raspolaganju koja koristili, poput pokušaja da pokrene novi kazneni postupak i podnese žalba Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

B. Ocjena Suda

39. Sud se ne mora baviti svim prigovorima o dopuštenosti koje je istaknula Vlada, budući da je zahtjev u svakom slučaju nedopušten zbog sljedećih razloga.

1. Prvi postupak

40. Prvi postupak započeo je 1991. godine, a završio 24. studenoga 1992. godine, kada je Vojni sud u X. obustavio postupak temeljem Zakona o općem oprostima (vidi prethodni odlomak 17.).

41. Tijekom razdoblja između studenoga 1992. godine, kada je donesena odluka o oprostima u odnosu na navodne počinitelje, i kolovoza 2003. godine, kada je prva podnositeljica zahtjeva podnijela novu kaznenu prijavu, „istraga nije bila u tijeku” i u skladu s tim nije bilo riječi o tome da se postupak vukao dugi niz godina bez da je ikada donesena bilo kakva odluka (usporedi s predmetima *McKerr protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 28883/95, odlomci 111. i 114., ECHR 2001-III; i *McCaughy i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 43098/09, ECHR 2013).

42. Istina je da je prva podnositeljica zahtjeva 28. kolovoza 2003. godine podnijela zahtjev za pokretanje istrage protiv ista četiri osumnjičenika, na temelju optužbi za ratne zločine protiv civilnog stanovništva. Međutim, bilo bi pogrešno smatrati da je oživljavanje postupovne obveze Republike Hrvatske temeljem članka 2., nakon podnošenja nove kaznene prijave od strane podnositelja zahtjeva, nastavak njezine prvotne obveze da provede istragu, jer bi to dovelo do toga da se državu može prozivati za skrivljena odugovlačenja do kojih je došlo prije mnogo godina. Takav retroaktivni učinak bi mogao odvratiti vlade od poduzimanja bilo kakvih dobrovoljnih koraka koji bi prije svega mogli dovesti do oživljavanja postupovne obveze iz članka 2. (usporedi s predmetom *Harrison i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odl.), br. 44301/13, 44679/13 i 44384/13, odlomak 58., 25. ožujka 2014.).

43. Stoga, ukoliko se prigovori podnositelja zahtjeva odnose se na prvi postupak, Sud primjećuje da je taj postupak završio u studenome 1992. godine, dok je zahtjev podnesen Sudu 22. kolovoza 2013. godine.

44. Iz navedenog slijedi da je ovaj dio prigovora podnesen nepravovremeno i da ga treba odbaciti u skladu s člankom 35. stavcima 1. i 4. Konvencije.

2. Naknadna kaznena prijava i obnova predmeta

45. Prva podnositeljica zahtjeva podnijela je novu kaznenu prijavu 28. kolovoza 2003. godine, što joj je kao mogućnost dozvoljeno prema hrvatskom pravu. Sud primjećuje da su nacionalna tijela najprije odbila pokrenuti istragu o ubojstvu osobe A. na osnovu toga što bi nova istraga povrijedila načelo *ne bis in idem*, s obzirom da je prvi kazneni postupak protiv četvorice optuženika okončan temeljem Zakona o općem oprost. Taj je postupak okončan 28. veljače 2013. godine odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske (vidi prethodni odlomak 24.).

46. Nastavno na to, međutim, i nakon presude Suda u predmetu *Marguš* u kojoj je Sud utvrdio kako se načelo *ne bis in idem* ne primjenjuje ako je dan oprost za djela koja predstavljaju teške povrede temeljnih ljudskih prava (vidi predmet *Marguš protiv Hrvatske* [GC], br. 4455/10, ECHR 2014 (izvatci)), Državno odvjetništvo obnovilo je istragu o ubojstvu osobe A. (vidi prethodne odlomke 25. i 26.). Obzirom na navedeno i uzimajući u obzir mjere koje je tužena država dosad poduzela te činjenicu da je ova istraga još uvijek u tijeku, Sud smatra da se ovaj dio zahtjeva mora smatrati preuranjenim i nedopuštenim na temelju članka 35. stavaka 1. i 4. Konvencije. Ako podnositelji zahtjeva ne budu zadovoljni napretkom koji je postignut ili, po završetku istrage, ne budu zadovoljni ishodom, imaju otvorenu mogućnost podnošenja dodatnog zahtjeva Sudu (vidi, za usporedbu, naprijed navedeni predmet *Harrison i drugi*, odlomak 59.).

Zbog svih ovih razloga Sud jednoglasno

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 21. svibnja 2015. godine.

Søren Nielsen
Tajnik

Isabelle Berro
Predsjednica

Prijevod, lekturu i pravnu redakciju napravila prevoditeljska agencija „Ciklopea“ d.o.o. Zagreb. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nije odgovoran za točnost prijevoda i sadržaja.